ՄԻԳ.

Սառաֆեանի կրած վշտերը տեղեկացնելէ վերջ՝ նամակս կու տայ մէկ քանի քաղաքական լուրեր Պոլսոյ անցուդարձէն։

Յարգոյապատիւ և գերապայծառ տնառն Ստեփանոսի վրդ.ի
և Աբբայոր խոնարհութեամբ ողջոյն սիրոյ ի Քրիստոս

Այս թուղթ ՀԳ.երորդ գիր է։

... եղև ինձ քանի մի անգամ երթալ ի տուն սառաֆօղլու Սարգիս վրդ.ին, որ յաւուրս յայսոսիկ հիւանդացաւ դեղին ցաւով, և այժմ յուսամք թէ ողջացի փութով. և զի եկն զերծեալ ի բազում վշտաց ծովու և ցամաքի և ի հակառակութենէ սուտ եղբարց, խնդրէ զմխիթարութիւն ի մէնջ իբրև ի մտերմաց. և որպէս ինքն, նոյնպէս և մեք չգուշութեամբ գնամք յերթևեկութիւն միմեանց վասն հակառակաց։ Սա պատմէ մեզ, թէ զիարդ այժմ իշխանք հայոց, որոց երևելին կոչի պազրկեանպաշը պետրոս, զղջացան և թողութիւն խնդրեցին վասն մասնակից լինելոյ իւրեանց մեղաց պատրիարքին առ ի աքսորել զսա, և են ընդ նմա գրգռութեամբ, և ի բանի են փոխել զնա յաթոռոյն։ Սակայն Սարգիս վարդապետն առ ի կատարել զհրովարտակ թագաւորին հանդերձեալ է գնալ յեւդոկիայ ըստ կամելոյ պատրիարգին. և դեռ աստ է զչաբաթս ինչ, մինչև տեսցէ, թէ զինչ լինիցի բան ահագին սահակ վարդապետին, զոր փոխեցին ի կաթուղիկոսութենէ, և դնելոց են փոխանակ նորա զյակոբ վարդապետ ոմն աստապատեցի. և է նա այժմ ի կարին ի կարմիր վանս։... Լուաք աստ զմեծամեծ յաղթութիւնս մոսկովաց և գերմանացւոց ի վերայ պրուշաց եղեալ յօգոստոսի 12։... Յաւուրս յայսոսիկ կռիւ եղև ի խասըմ փաշայ ի մէջ թէրսխանացւոց և խաղախորդաց, և անկան վիրաւորք յերկուց կողմանց վասն չարութեան կանանց. և հազիւ հասեալ էէնիչէրի աղասրն դադարեցոյց զպատերազմն, և կալեալ զբազումս և արս 400, զպարտաւորս և զանպարտս խեղդեցին։ Եւ ի վերայ սորա հրաման եղև յարքայէ տաճիկ կանանց զգենուլ ֆէրաճէ փոքր եախայով ի գունոյ միայն կանաչ և կարմիր և դեղին և ֆստըխի և ոչ այլ գոյն։ Իսկ յունաց և հայոց կանանց զգենուլ ֆէրաճէ սեաւ առանց եախայի, և չէտիկ փապուճ կարմիր, ընդ որ ոմանք դժուարացան, և բազումք ի ծաղր և ի ծանակ համարեցան վասն անսովորութեան իրին։...

Ցամի տեառն 1759. հոկտ. 19
ի Կոստանդինուպոլիս

Ծառայ անպիտան և անարժան
Հ. Իգնատիոս վ. Մխիթարեան

ՄԻԴ.

Խիստ ու տարօրինակ հրահանգներ կը տրուին ի Պոլիս՝ Հայոց, Յունաց և Հրէից՝ ազանելեաց մասին։

Գերամեծար Գերյարգելի Աբբայոր մերոյ Ստեփանոսի վարդապետի ողջոյն

Թուղթ ՃԺԶ

... Յաւուրս ինչ նախ քան զելս հալածանաց՝ եկ ի թագաւորէ երկրիս եասախ մեծ, զի կանայք հայոց և հոռոմց մի զգեցցին դեղին չէտիկս և բապուճս. և այժմ ամենայն կանայք կարմիր, կամ սեաւ չէտիկս և բապուճս ազանին. և մի ի հայ կանանց վասն ազանելոյ զդեղին իբրև ներկայացաւ առաջի մեծաւորաց, ուրացաւ յերկիւղէն